

Vergaderjaar 2002–2003

27 488

Actieplan Zorg Verzekerd

Nr. 3

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 maart 2003

Inleiding

In de verzekeringsuitvoering van de Ziekenfondswet en AWBZ verdient tijdige zorgverlening meer aandacht. Mijn ambtsvoorganger heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal bij brief van 26 maart 2002 geïnformeerd over de aanpak die hiervoor is ontwikkeld (kamerstukken II, vergaderjaar 2001–2002, 27 488, nr. 2). Inmiddels heeft het College voor zorgverzekeringen (CVZ), in opdracht van de toenmalige minister, hieraan met het vaststellen van de *Gedragsregels aanpak tijdige zorgverlening zorgverzekeraars* een nadere invulling gegeven. In deze brief licht ik deze aanpak toe. Daartoe bespreek ik hierna eerst de bevindingen en aanbevelingen van het College van toezicht op de zorgverzekeringen (CTZ) in het rapport *Initiatieven van ziekenfondsen en zorgkantoren bij wachtlijsten* van december 2002. Daarna ga ik in op de wijze waarop inmiddels, in het verlengde van de aanbevelingen van de toezichthouder, invulling wordt gegeven aan de aanpak van tijdige zorgverlening. Afschriften van de gedragsregels van het CVZ en het rapport van het CTZ zijn bijgevoegd¹.

Bevindingen en aanbevelingen CTZ

De toezichthouder komt in zijn rapport over initiatieven van ziekenfondsen en zorgkantoren bij wachtlijsten tot de conclusie dat zorgverzekeraars in de onderzochte periode (2001/2002) in bescheiden mate wachtlijstinitiatieven ter hand hebben genomen. Verder blijkt uit het onderzoek dat sommige ziekenfondsen/zorgkantoren daarbij verder zijn dan andere. Het CTZ wijst erop dat er mogelijkheden tot verbetering zijn en doet daartoe de volgende aanbevelingen. Ten eerste dienen de verantwoordelijke bestuursorganen helder aan te geven welke prestaties wanneer van ziekenfondsen en zorgkantoren worden verwacht op het vlak van inkoop van voldoende en tijdige zorg. Ook moet duidelijk zijn welke prestaties van zorgverzekeraars worden verwacht op het vlak van het verkrijgen van inzicht in vraag naar en aanbod van zorg en het ontwikkelen van daarvoor

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

benodigde informatiesystemen en gegevensuitwisseling. In het verlengde hiervan beveelt het CTZ aan rond de ontwikkeling van de zorgregistraties in de AWBZ realistische en heldere doelstellingen vast te leggen, bijvoorbeeld in het tussen het ministerie, het CVZ en Zorgverzekeraars Nederland gesloten *Convenant inzake de taken en beheerskosten van zorgkantoren*. De aanbevelingen van het CTZ hebben inmiddels in verschillende ontwikkelingstrajecten een vervolg gekregen.

Ontwikkelingstrajecten aanpak tijdige zorgverlening

De aanpak tijdige zorgverlening richt zich op de uitvoerders van de Ziekenfondswet en AWBZ, ziekenfondsen en zorgkantoren. Deze aanpak maakt onderdeel uit van een breder geheel van maatregelen gericht op wachttijdreductie. Een voorbeeld van beleidsvorming met betrekking tot vermindering van wachtlijsten/-tijden is de reactie op de motie van de heer Wilders c.s. (Tweede Kamer 2002–2003, 28 600 XVI, nr. 68), waarvan ik eerder heb toegezegd u 1 april 2003 daarover een brief te doen toekomen. Eerder zond ik u brieven over de aanpak van de wachttijden in de care en de cure (Tweede Kamer 2002–2003, 28 600 XVI, nr. 43 en Tweede Kamer 2002–2003, 25 170, nr. 29). Binnen het geheel aan maatregelen gericht op wachttijdreductie krijgen de zorgverzekeraars, als inkoopers van zorg, een steeds belangrijker rol in het systeem van de gezondheidszorg. Bij de aanpak van tijdige zorgverlening worden zorgverzekeraars op deze verantwoordelijkheid aangesproken. Daarvoor worden de volgende instrumenten in het kader van bestuur (CVZ) en toezicht (CTZ) ingezet.

In de eerste plaats heeft het CVZ per 1 januari 2003 gedragsregels voor tijdige zorgverlening vastgesteld. Daarin worden de zorgverzekeraars opgedragen werk te maken van tijdige zorgverlening en zodoende wachttijden terug te dringen. De zorgverzekeraars worden verplicht tot het ontwikkelen en vastleggen van systematisch beleid over vormgeving van het zorgverleningsproces, zorgbemiddeling en informatieverstrekking aan verzekerden over wachttijden in de zorg en de aanpak daarvan. In het kader van het toezicht dient de zorgverzekeraar in het uitvoeringsverslag verantwoording af te leggen over zijn beleid inzake tijdige zorgverlening en de uitvoering daarvan. Het CTZ zal in overeenstemming met het CVZ in de regels voor het uitvoeringsverslag criteria vastleggen voor de verantwoording hierover. De toezichthouder heeft inmiddels aangegeven dat het de gedragsregels, uit oogpunt van toezichtbaarheid, positief beoordeelt. Verder is het door de toezichthouder aangehaalde convenant inzake zorgkantoren van belang. Momenteel is een aanvulling op dit convenant in voorbereiding. In deze aanvulling op het convenant zullen de inspanningen van zorgkantoren en daarmee te bereiken resultaten, op het vlak van zorginkoop, wachtlijstbeheer en zorgbemiddeling, verder worden geconcretiseerd. Ook zullen duidelijke en haalbare doelstellingen worden geformuleerd voor de te nemen maatregelen, zoals de ontwikkeling van zorgregistraties, om zorgkantoren tot een goede taakuitoefening in staat te stellen. Over de uitvoering van dit convenant wordt de Tweede Kamer geïnformeerd via de Voortgangsrapportages Groot Project Modernisering AWBZ (kamerstukken II, vergaderjaar 2002–2003, 26 631, nr. 24).

Tot slot is in dit verband het volgende van belang. De beschikbaarheid van informatie over zorgverlening en wachttijden is essentieel voor een effectieve aanpak van tijdige zorgverlening door zorgverzekeraars. Voor de ontwikkeling en implementatie van informatiesystemen en gegevensuitwisseling tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders is, met het oog op een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens, een solide juridische basis nodig. Momenteel heb ik een wetsvoorstel in voorbereiding om terzake in de Ziekenfondswet en AWBZ bepalingen op te nemen.

Met de beschreven aanpak en ontwikkelingstrajecten worden de zorgverzekeraars ertoe aangezet werk te maken van tijdige zorgverlening. De gedragsregels tijdige zorgverlening nemen in het geheel van maatregelen een centrale positie in en met het vaststellen daarvan is een eerste stap gezet in een belangrijk ontwikkelingstraject op het vlak van de verzekeringsuitvoering. Zorgverzekeraars ontwikkelen in de praktijk overigens al wel initiatieven om tot tijdige zorgverlening te komen. Tot nu toe is echter geen sprake van het ontwikkelen, vastleggen en uitvoeren van hierop gericht systematisch beleid. De zorgverzekeraars zullen zich in de komende tijd flink moeten inspannen om op dit punt te voldoen aan de nu door het CVZ vastgestelde gedragsregels. Ik verwacht dat de zorgverzekeraars niettemin goed in staat zullen zijn aan de eisen te voldoen, omdat de gedragsregels zoveel mogelijk aansluiten bij en voortbouwen op de huidige praktijk van de verzekeringsuitvoering. Aan de hand van de ervaringen in 2003 en de daarop volgende jaren zal het CVZ de gedragsregels, in overleg met de zorgverzekeraars, verder aanscherpen.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
A. J. de Geus